

Program własny
pracy z uczniem zdolnym
na zajęciach pozalekcyjnych
„TĘCZOWY ŚWIAT MELODII”

Dla uczniów Zespołu Szkół Integracyjnych nr 1
w Katowicach

opracowała mgr Urszula Konrad
nauczyciel współorganizujący kształcenie integracyjne w gimnazjum

Spis treści

1. Charakterystyka programu.....	3
2. Cele główne	4
3. Cele szczegółowe.....	4
4. Treści kształcenia.....	4
5. Metody pracy.....	5
6. Formy pracy	5
7. Środki dydaktyczne.....	5
8. Oczekiwane osiągnięcia uczniów.....	5
9. Repertuar utworów.....	6
10. Ewaluacja programu.....	6
11. Bibliografia.....	6
12. Uwagi końcowe.....	7

1. Charakterystyka programu.

Program ten jest wynikiem kilkuletniej pracy z uczniami gimnazjum oraz propozycją realizowania edukacji muzycznej dla uczniów Zespołu Szkół Integracyjnych nr1 w Katowicach.

Uczniowie z własnej inicjatywy zainteresowali się śpiewem i muzyką nie tylko tą, którą serwują im media młodzieżowe, ale także tym rodzajem, który popularnie nazywamy muzyką klasyczną lub poważną.

Program może okazać się przydatny do wyszukiwania i wykrywania muzycznych talentów wśród uczniów, a także do uwrażliwienia ich na odbiór muzyki i śpiewu o znacznie szerszej gamie dźwięków niż rytmy disco czy hip hop.

Muzyka i śpiew towarzyszy mi od czasów dzieciństwa i zajmuje szczególne miejsce w moim życiu.

Obserwując dzieci i młodzież zastanawiałam się, do jakiego stopnia ta grupa społeczna zdominowana jest i wręcz uzależniona od muzyki i śpiewu, którą aktualnie narzuca moda na dany styl w mediach lub w klubach dyskotekowych.

Miksowana przez didżeja kakofonia wzmocniona decybelami o sile startującego odrzutowca, nie tylko uszkadza słuch młodym ludziom, ale przede wszystkim ogłupia i stepia wrażliwość na odbieranie różnorodności dźwięków.

Te spostrzeżenia wpłynęły na moją decyzję o prowadzeniu pozalekcyjnych zajęć umuzykalniających dla uczniów szkoły podstawowej i gimnazjum.

W sprzyjającym muzykowaniu okresie Świąt Bożego Narodzenia zachęciłam uczniów do wspólnego kołędowania.

W roku szkolnym 2013/2014 prowadziłam pozalekcyjne zajęcia umuzykalniające, natomiast w roku szkolnym 2014/2015 zajęcia wokalne.

Poszukiwałam metod pracy, które zachęcały uczniów do uczestnictwa w zajęciach z ich własnej inicjatywy.

Fascynacją śpiewem uczniów tak kierowałam, by sami uczniowie rozwijali swoje zainteresowania muzyczne i wyzwali w sobie twórczą aktywność.

Mając świadomość tego, że moja praca przynosi wymierne efekty, podjęłam się opracowania programu własnego pracy z uczniem zdolnym.

Uczeń zdolny w grupie swoich rówieśników może działać na nich bardzo motywująco, może inspirować grupę do działań oraz poszukiwania własnych zainteresowań, które rozwijają ich osobowości w dobrym kierunku.

Pozwala to młodym ludziom sprawdzić swoje zdolności, poszerzać krąg zainteresowań, a także pobudzić do współzawodnictwa.

Muzyka i śpiew jest tą dziedziną sztuki, która może uczniów o nieukształtowanej jeszcze osobowości bardzo zintegrować i pozytywnie ukierunkować ich zainteresowania a przede wszystkim może zaszcześcić w nich wrażliwość na piękno różnorodności dźwięków w otaczającym nas świecie.

Mam zamiar rozszerzyć uczniom horyzont zainteresowań także twórcami tej dziedziny sztuki, którzy tworzyli swoje dzieła dla wszystkich ludzi i tych dorosłych i tych młodych, którzy dopiero będą wchodzić w dorosłe życie.

„Tęczowy świat melodii” napisany przeze mnie program własny będę wdrażała w życie na zajęciach umuzykalniających, prowadzonych w roku szkolnym 2015/2016 w wymiarze 1 godziny tygodniowo.

2. Cele główne

- ✓ Kształtowanie i rozwijanie wrażliwości muzycznej
- ✓ Stwarzanie możliwości prezentacji solistów i zespołu na występach szkolnych oraz w środowisku lokalnym
- ✓ Przedstawienia twórców muzyki klasycznej
- ✓ Rozwój osobowości uczniów

3. Cele szczegółowe

- ✓ Rozwijanie zdolności muzycznych i wokalnych;
- ✓ Rozwijanie umiejętności śpiewania z nut;
- ✓ Rozwijanie umiejętności śpiewania w zespole;
- ✓ Opanowanie różnorodnego repertuaru muzycznego;
- ✓ Wdrażanie uczniów do aktywności artystycznej i kulturalnego wykorzystywania swojego wolnego czasu;
- ✓ Ułatwienie kontaktu z muzyką oraz podniesienie kultury muzycznej środowiska
- ✓ Wdrażanie do słuchania muzyki klasycznej;
- ✓ Opanowanie różnorodnego repertuaru piosenek związanych z kalendarzem imprez szkolnych;
- ✓ Kształcenie umiejętności śpiewu indywidualnego;

4. Treści kształcenia

- ✓ Kształcenie prawidłowej dykcji; poprawnej i wyraźnej wymowy (ćwiczenia artykulacyjne – wymowa samogłosek i spółgłosek)
- ✓ Praca nad prawidłową emisją głosu (podparcie oddechowe najściślej związane z pracą nad rejestrami głosu – ich wyrównywaniem brzmieniowym – i z rezonansem;
- ✓ Praca nad czystą intonacją, będącą wynikiem właściwego atakowania dźwięków;
- ✓ Praca nad dźwięcznością brzmienia i wyrównywanie głosu w całej jego skali, która w trakcie pracy nad aparatem głosowym jest rozszerzana /warunkiem dźwięczności i jednolitości barwy jest obecność tzw. rejestru głowowego w dźwiękach wszystkich rejestrów oraz prawidłowe mieszanie rejestrów/;
- ✓ Praca nad umiejętnością używania głosu we wszystkich nasileniach dynamicznych od *pianissimo* do *fortissimo*, przy zachowaniu jednolitości barwy i właściwego przechodzenia do wszystkich rodzajów skali dynamicznej;
- ✓ Praca nad umiejętnością prowadzenia głosu *legato* – szerokimi, łączącymi się frazami, uzależniona od podparcia oddechowego i właściwej pozycji krtani;
- ✓ Praca nad elastycznością głosu i sprawnością techniczną, umożliwiającą różnorodną artykulację dźwięków i śpiewanie w różnym tempie;
- ✓ Ćwiczenia nad barwą głosu (ćwiczenia mające na celu prawidłowe atakowanie dźwięków, dynamiką; piano-forte);
- ✓ Praca nad interpretacją piosenek (ćwiczenia wydobycia z tekstu dramaturgii);
- ✓ Tworzenie własnych kreacji;
- ✓ Słuchanie muzyki klasycznej;
- ✓ Systematyczne doskonalenie głosu i techniki śpiewania przez stosowanie specjalnie dobranych ćwiczeń emisyjnych;

- ✓ Przyswajanie i zapamiętywaniu melodii piosenek;
- ✓ Śpiewanie pieśni i piosenek w układzie dwugłosowym;
- ✓ Posługiwanie się zapisem nutowym podczas nauki piosenek;
- ✓ Kształtowanie umiejętności posługiwania się mikrofonem;
- ✓ Doznawanie radości ze wspólnego muzykowania, a także pozytywnych przeżyć związanych z występami;
- ✓ Przyczynianie się do wzbogacenia życia kulturalnego szkoły i środowiska;
- ✓ Przygotowanie repertuaru kolęd i pastorałek na koncert kolęd na szkolnych jasełkach;
- ✓ Przygotowanie piosenek na uroczystości szkolne;
- ✓ Udział uczniów w konkursach szkolnych i pozaszkolnych;
- ✓ Wybór i nauka piosenek z repertuaru popularnych zespołów wokalnych oraz solistów.

5. Metody pracy

Na zajęciach pozalekcyjnych realizowane będą następujące metody:

- ✓ Indywidualne podejście do każdego ucznia ze względu na jego umiejętności, zainteresowania i potrzeby
- ✓ Ekspresji
- ✓ Praktycznego działania
- ✓ Występ publiczny
- ✓ Metoda praktycznego działania poprzez:
 - Umiejętności śpiewania solo oraz w zespole
 - Umiejętność posługiwania się mikrofonem.
 - Ruch sceniczny.
 - Praca w oparciu o teksty i muzykę opracowane i aranżowane przez nauczyciela.

6. Formy pracy:

- ✓ Indywidualna
- ✓ Grupowa

7. Środki dydaktyczne

- ✓ Pianino
- ✓ Instrument klawiszowy
- ✓ Strona internetowa www.YouTbe
- ✓ Podkłady muzyczne
- ✓ Mikrofon, nagłośnienie
- ✓ Występy uczniów

8. Oczekiwane osiągnięcia uczniów

- ✓ Uczniowie systematycznie uczestniczą na zajęciach, doskonalą i podnoszą umiejętności;
- ✓ Umiejętnie posługują się zapisem nutowym;
- ✓ Potrafią zastosować w praktyce tempo, dynamikę i artykulację;
- ✓ Poprawnie pod względem intonacyjnym, melodycznym i rytmicznym śpiewają piosenki;
- ✓ Potrafią śpiewać i współpracować w zespole wokalnym;
- ✓ Znają nazwiska wybranych kompozytorów;

9. Repertuar utworów:

- ✓ piosenki popularne i młodzieżowe,
- ✓ pieśni okolicznościowe,
- ✓ wybrane przykłady klasyki polskiej muzyki rozrywkowej i musicalowej
- ✓ piosenki-propozycje uczniów

10. Ewaluacja programu

Przeprowadzenie ewaluacji ma na celu sprawdzenie, czy realizacja programu spełnia potrzeby i zainteresowania uczniów, czy rozwija ich talent oraz kształtuje odpowiednie postawy. Ma również na celu służyć podjęciu decyzji o ewentualnej modyfikacji programu. Najważniejsze informacje o realizowanym programie przekazują uczniowie uczestniczący w zajęciach.

Ostatecznym osiągnięciem i sukcesem ucznia jest umiejętność wykonania utworu podczas szkolnych uroczystości związanych z kalendarzem Roku szkolnego, udział w konkursach szkolnych i pozaszkolnych.

11. Bibliografia

1. Bogumiła Tarasiewicz „Mówię i śpiewam świadomie” Wydawnictwo Prac Naukowych Kraków UNIVERSITAS 2006
2. K. Bayer, A. Waclawski, Zabawa z klasyką muzyka i ćwiczenia dla dzieci, cz.5, Wyd. AKORD Śpiewające Brzdące, Poznań 2008.
3. Pozawerbalna komunikacja w profilaktyce muzycznej HOMOCOMMUNICUS. Szkice pedagogiczne, (red.) W. Kojs, Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego Katowice 2000;
4. Komorowska H., „Konstrukcja, realizacja i ewaluacja programu nauczania” Warszawa, IBE, 1995.
5. Strony internetowe:
<https://wyszukiwarka.efs.men.gov.pl>

<http://www.profesor.pl/>
<https://men.gov.pl/>
<https://www.ore.edu.pl/>
<http://www.sp118.pl/>
<http://www.sp2zolynia.pl/>
<http://sp.poczesna.edu.pl/www/>

13. Uwagi końcowe

Program ten powstał z myślą o uczniach zdolnych. Uczniowie mają nie tylko brać udział w konkursach i wygrywać je, ale przede wszystkim pogłębiać i rozwijać swoje zainteresowania. To, co ucznia pasjonuje i jest dla niego atrakcyjne wpływa w znaczący sposób na rozwój młodego człowieka. Program ten przyczynia się do podniesienia wiedzy i umiejętności uczniów. Można wnioskować, że program ma wpływa na podniesienie jakości pracy szkoły.